

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะตัง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระงั่ว เขต 2

ศิริเพ็ญ เย็นจิต

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2549

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ศิริเพ็ญ เ็นจิต ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.นวลผจง อุดรพิมพ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.นวลผจง อุดรพิมพ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ชารี มณีศรี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ทับศรี)

วันที่ ๓๐ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธร สุนทรายุทธ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ และท่านอาจารย์ ดร.นวลผจง อุดรพิมพ์ กรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ศึกษาานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนโรงเรียนบ้านกะสังทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข จึงทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ความดีอันเกิดจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องตอบแทนพระคุณคุณแม่ไทย เย็นจิต พ่อน้อย เย็นจิต และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย

ศิริเพ็ญ เย็นจิต

47970306: สาขาวิชา: บริหารการศึกษา กศ.ม. (การศึกษามหาบัณฑิต)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ชุมชน/การพัฒนาโรงเรียน

ศิริเพ็ญ เย็นจิต: การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 (THE PARTICIPATION OF COMMUNITY IN SCHOOL DEVELOPMENT AT BAN KASANG SCHOOL UNDER THE OFFICE OF SA KAE0 EDUCATIONAL SERVICE AREA 2) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ธร สุนทรายุทธ, Ph.D. , นวลพจ อุดรพิมพ์, Ph.D. , จำนวน 88 หน้า, ปี พ.ศ. 2549

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เอกสารสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์เชิงบรรยาย เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ศึกษาพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกะสัง และครูผู้สอนโรงเรียนบ้านกะสัง

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 ใน 4 ด้าน ดังนี้

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า มีส่วนร่วมในการวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน และ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วม คือ ให้กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีบทบาทให้มากยิ่งขึ้น ร่วมมือกันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดย สถานศึกษาควรให้ข้อมูลที่ตรงไปตรงมาแก่ชุมชน ควรเชิญบุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาร่วมตัดสินใจ

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า ได้แสดงความคิดเห็นริเริ่ม วางแผนร่วมกับทีมงานในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ และ ได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วม คือ แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น กำหนดบทบาทให้ชัดเจนให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา และ ใช้ทรัพยากรบุคคลในด้านสติปัญญา

ปัญหาการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า ได้รับสวัสดิการในการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม และ รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จที่เกิดขึ้นแก่สถานศึกษาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ ให้เกียรติและยอมรับฟังความคิดเห็นของชุมชน จัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน ผู้ปกครอง สร้างกำลังใจให้เกิดขึ้นแก่ชุมชน

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า มีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการปฏิบัติงานของบุคคลในสถานศึกษา และ มีส่วนในการแสดงความคิดเห็นในการประเมินผลปฏิบัติงานของโรงเรียนแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วม คือ ผู้บริหารร่วมสร้างความเข้าใจ สร้างความรู้สึกที่ดีให้เกิดขึ้น แต่งตั้งให้ชุมชนเป็นคณะกรรมการร่วมประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากร จัดประชุมเป็นประจำ และรายงานความก้าวหน้าผลงานทางวิชาการให้ชุมชนทราบ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
คำถามของการวิจัย.....	4
กรอบความคิดของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา.....	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ขั้นตอนที่ 1.....	36
ขั้นตอนที่ 2.....	38
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน.....	46
5 สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผลการวิจัย.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ.....	67
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	67
บรรณานุกรม.....	68
ภาคผนวก.....	76
ภาคผนวก ก.....	77
ภาคผนวก ข.....	80
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	88

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับความสำคัญของปัญหา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	42
2	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับความสำคัญของปัญหา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ.....	43
3	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับความสำคัญของปัญหา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์.....	44
4	คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับความสำคัญของปัญหา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล.....	45

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบความคิดในการวิจัย.....	5
2	สรุปวงจรการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา	18
3	แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนในด้านการตัดสินใจ	46
4	แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนในด้านปฏิบัติการ	49
5	แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนในด้านผลประโยชน์	52
6	แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนในด้านประเมินผล	55